

- Boalt Gunnar: *Competing Belief Systems*. Almqvist och Wiksell Int, Uppsala 1984.
- Boalt Gunnar: *The Political Process*. Almqvist och Wiksell Int. Göteborg 1984.
- Boalt Gunnar: *Vad vill väljarna*. Almqvist och Wiksell Int. Västerås 1985.
- Boalt G, Hultgren S: *I svenskarnas ögon*. LTs förlag, Falköping 1980.
- Edstrand Karl-Ingemar: "Vet-inte-gruppen, några sammanställningar och synpunkter", i Håstad E (red): *Gallup och den svenska väljarkåren*. Uppsala 1950.
- Holmberg Sören: *Svenska väljare*. Liber, Uddevalla 1981.
- Hultgren S, Nordfeldt S: *Det politiska spelet om envar*. Askild och Kärnekull, Borås 1982.
- Jagers Peter m fl: *Slumpfel i politiska opinionsundersökningar – en inledande simuleringsstudie*. Institutionsrapport avd för matematisk statistik, Chalmers-GU, 1982.
- Jagers Peter: "How far should one post-stratify?" i Lanke J, Lindgren G (ed): *Contributions to Probability and Statistics in Honour of Gunnar Blom*, Lund 1985.
- Svensk opinion 1979* (maskinläsbar datafil), Stiftelsen för opinionsanalyser (producent) 1979, Svensk Samhällsvetenskaplig Datatjänst (distributör), 1985.
- Svensk opinion 1980* (maskinläsbar datafil), Stiftelsen för opinionsanalyser (producent) 1980, Svensk Samhällsvetenskaplig Datatjänst (distributör) 1985.
- Svensk opinion 1981* (maskinläsbar datafil), Stiftelsen för opinionsanalyser (producent) 1981, Svensk Samhällsvetenskaplig Datatjänst (distributör) 1985.
- Svensk opinion 1982* (maskinläsbar datafil), Stiftelsen för opinionsanalyser (producent) 1982, Svensk Samhällsvetenskaplig Datatjänst (distributör) 1985.
- Svensk opinion 1983* (maskinläsbar datafil), Stiftelsen för opinionsanalyser (producent) 1983, Svensk Samhällsvetenskaplig Datatjänst (distributör) 1985.
- Svensk opinion 1985* (maskinläsbar datafil), Stiftelsen för opinionsanalyser (producent) 1985, Svensk Samhällsvetenskaplig Datatjänst (distributör) 1985.

Svensk-kinesiskt seminarium om offentlig förvaltning

Inom ramen för samarbetet mellan Stockholms universitet och Kinas akademi för samhällsvetenskaper ägde ett bilateralt seminarium över ämnet offentlig förvaltning rum den 10–14 december 1984 och den 5–9 november 1985. Den första delen av seminariet hölls i Stockholm och den senare delen i Beijing.

I Stockholms-seminariet deltog fjorton svenska och sex kinesiska vetenskapsidkare och praktiker. I Beijing var proportionerna av naturliga skäl andra: åtta svenskar och elva kineser. Eftersom flertalet av de kinesiska deltagarna inte behärskade vare sig engelska eller sven-

ska och de svenska deltagarna inte behärskade kinesiska genomfördes förhandlingarna med hjälp av tolkar: i Stockholm två svenskar och en kines, i Beijing två kineser och en svensk. Vid seminariets öppnande i Stockholm talade dåvarande vice statsministern Ingvar Carlsson. Ledare för överläggningarna var i Stockholm Gunnar Heckscher och i Beijing Zhou Shulian.

Med några få undantag hade både de svenska och de kinesiska deltagarna i förväg skrivit kortare eller längre uppsatser, vilka hade distribuerats till deltagarna i god tid före seminariets början och därför inte behövde läsas upp i sin helhet. De kinesiska uppsatserna var översatta till engelska och de svenska (från engelska) till kinesiska. Förteckning över de uppsatser som var föremål för diskussion följer.

Det framgick att intresseinriktningen inte var alldeles densamma på svensk och kinesisk sida. Flertalet av svenskarna lade tonvikten på offentlig förvaltning i hos oss traditionell mening och ville även ibland diskutera förvaltningsproblemlösnings samband med det politiska styrelseskicket över huvud. Kineserna intresserade sig däremot främst för ekonomiska, huvudsakligen företagsekonomiska och företagsorganisatoriska frågor.

Diskussionerna hindrades dock knappast av denna olikhet i intresset. Bland svenskarna fanns åtminstone en (Sune Carlson) som hade sitt huvudintresse på det företagsekonomiska området, och även många av de andra satte värde på att få diskutera problem av det slag som särskilt aktualiserades från kinesisk sida. Några av kineserna visade sig å andra sidan vara väl förtrogna med förvaltningsvetenskapliga frågor av annat slag. Det visade bland annat den skicklighet grundad på beläsenhet i västerländsk facklitteratur som ådagalades av ett par kinesiska seminariedeltagare under diskussionen i Stockholm om Jan-Erik Lanes förvaltningsteoretiska uppsats.

Möjligen låg förklaringen till skillnaderna delvis på det språkliga planet. Enligt vad som sades oss i Beijing motsvaras det kinesiska ord som fick översätta "förvaltning" av det engelska "management" snarare än "administration" och inte alls av "public administration". När man skulle precisera det sistnämnda begreppet började man till slut använda ord som enligt uppgift betydde "political management".

Troligen ligger orsakerna dock något djupare. Man är i Kina fortfarande mycket försiktig när det gäller diskussioner med politiska övertoner. Detta återspeglas även i universitetens arbete.

Fram till 1950-talet undervisades vid kinesiska universitetet i statskunskap (political science). Huvudvikten låg därvid traditionellt på statsteori och politisk idéhistoria (political theory). Denna del av ämnet gavs efter hand en alltmera deciderat marxistisk-leninistisk prägel.

Andra ämnesområden uteslöts mer eller mindre fullständigt redan i slutet av 1950-talet och början av 1960-talet.

I samband med kulturrevolutionen blev ämnet statskunskap helt förbjudet, och professorerna blev åtminstone i en del fall personligen förföljda. En av dem har berättat för mig att han under tre år "levde i ett svart hål".

Om orsaken till kulturrevolutionärernas hållning är det av begripliga skäl nu svårt att få bestämda och tillförlitliga besked, men den hypotes som förefaller mig mest sannolik är att ingen annan teori än Marx', Lenins och Maos läror ansågs tillbörlig och att man ansåg dessa böra uttolkas av partikadrerna och det kinesiska folket, inte av specialinriktade vetenskapsmän, vilka kunde betraktas som "mandariner". Kanske befarade man vidare att det vetenskapliga studiet av statskunskap kunde uppmuntra till opposition mot regimen.

Också efter 1976 har man varit försiktig med att åter ta upp det statsvetenskapliga studiet. I både Beijing och Shanghai har akademierna för samhällsvetenskap institut för internationell politik (international politics, inte bara international relations), och detsamma gäller universiteten i Beijing och Shanghai (kallade Beidan och Fudan). Kolleger i Hongkong har sagt mig att akademien i Beijing har ett institut just för statskunskap, men detta har jag inte lyckats få bekräftat på platsen.

I Beijing-universitetets katalog för avdelningen (departement) internationell politik upptas vid sidan av kurser i marxism-leninism, vetenskaplig socialism, kommunismens historia m m även sådana i internationell politik (international relations), kapitalistländernas politiska system, de nationella befrielseströrelsernas teori och historia samt det nutida Kinas politiska system. Till avdelningen hör en professor i sextioårsåldern som var professor i statskunskap (political science) före kulturrevolutionen. (Han berättade med stolthet för mig att hans studier för Master-graden innefattat en uppsats om Machiavelli.) I början av 1980-talet blev han återinsatt i en professur och utsedd till föreståndare för institutet för afro-asiatiska studier. Han har även fått besöka universitetet i Förenta staterna. Avdelningen innefattar utöver honom, som synes vara den ende ordinarie professorn, 6 biträdande professorer, 27 lektorer (lecturers) samt 17 assistenter och andra lärare. Där finns studerande både för högre examina och för grundexamen.

I Shanghai synes läget vara likartat, ehuru avdelningen är något mindre än i Beijing. Samtalsvis säger man där att "egentligen borde det heta statskunskap (political science), ty det är vad det egentligen är".

Vid olika samtal har jag sökt orientera kineserna om intresseinriktningen i Sverige och om att huvudintresset hos oss, som under min egen studietid gällde författ-

ningshistoria, politisk idéhistoria och politisk-parlamentarisk historia, numera i växande grad inriktas på politisk sociologi, internationell politik och förvaltningskunskap (public administration). Det var mot den bakgrunden som vi enades om att organisera 1984–1985 års seminarium. Det återstår att se om samarbetet på detta område kan komma att utvecklas ytterligare.

I övrigt kan noteras, att det kinesiska intresset under seminariets första del alltså i viss mån var knutet till mer eller mindre teoretiska frågor inom den marxistiska doktrinen. Särskild uppmärksamhet ägnades därvid åt "värdelagen", ett begrepp som ofta återropades men aldrig klart definierades. Under diskussionerna i Beijing var "värdelagen" däremot aldrig på tal, och det föreföll som om det kinesiska tänkandet hade blivit helt pragmatiskt och inriktat på de offentliga företagens praktiska uppgifter och därmed sammanhängande problem.

Gunnar Heckscher

Uppsatser framlagda i Stockholm (1984)

- Beijing municipality's management of state-owned enterprises (Han Guang)
- Centralization and decentralization in local government in Sweden (Sten-Sture Landström)
- China's budgeting (Du Mengkun)
- Education for public administrators – professional skills and capacity for change (Reidar Larsson)
- Experiences of a state-owned enterprise to arouse the enthusiasm of staff and workers (Du Peirong)
- Forms and levels of decision making in the public administration in Sweden (Harriet Lundblad)
- Functions and role of Shanghai city as an economic center (He Guosheng)
- The growth of Swedish government (Daniel Tarschys)
- Management of China's industrial enterprises owned by the whole people (Yang Mu)
- Management of computerization in public administration (Ingar Palmlund)
- Management of publicly owned enterprises – some Swedish experiences (Sune Carlson)
- The new Swedish communes (Lars Strömberg)
- Planned economy and planning management in China (Zhou Shulian)
- Problems that exist within the Swedish public health service today (Walter Slunge)
- Programme budgeting ideas and their application in government administration (Rune Berggren)
- Public administration and economic development in the labor market field (Allan Larsson)
- Relevance of the traditional concept of public administration (Jan-Erik Lane)
- Symbolic and pseudo policies as responses to diffusion of power (Gunnel Gustafsson)

Uppsatser framlagda i Beijing (1985)

Achievements and problems of public health services in China (Zhu Qingfang)
Competitive pricing in publicly owned enterprises (Jan-Erik Lane)
Conception of Shanghai municipal economic development strategy (Hu Guosheng)
Economic development and macro-control (Zhou Shulian)
Efficiency of public administration in China's economic development (You Chunmei)
From practical men to professional managers – the recruitment and training of Swedish industrial top managers in historical perspective (Sune Carlson)
Growth and distribution – some Swedish experiences (Allan Larsson)
A new ideology for public administration? Trends in the current Swedish discussion (Reidar Larsson)

Operation and management of supply and marketing of the cooperatives in China (Bai Zhingyao)
Present price reform in China (Du Mengkun)
Present situation and prospects of employment in China (Zhao Lukuan & Lu Guotai)
Public administration and economic development (Gunnar Heckscher)
Put the computer in its place – reflections on the management of computerization in the public sector (Ingar Palmund)
Reform of the labor-wage system in China (Zou Jingyun)
Research on autonomous rights in state-owned enterprises (Yang Mu)
Responsibility system of factory directors and managers and the democratic rights of workers (Yin Chonghua)
Social security and welfare in Sweden (Gunnel Gustafsson)